

ГЕПАТОПРОТЕКТНА АКТИВНІСТЬ ЛІОФІЛІЗОВАНОГО ЕКСТРАКТУ ДЕРЕВІЮ МАЙЖЕ ЗВИЧАЙНОГО

Смойловська Г. П., Беленічев І. Ф., Мазулін О. В.

Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя, Україна

Види роду *Achillea L.* широко використовуються в медицині як протизапальні, рано-загоювальні, антибактеріальних засобів при захворюваннях шлунково-кишкового тракту, для лікування ран, опіків і т.п. Проведені в останні роки дослідження показали добрі результати при застосуванні препаратів із різних видів деревію для лікування порушень обміну речовин, сечокам'яної хвороби, дерматитів, для зниження побічної токсичної дії цитостатиків. Експериментально підтверджено жовчогінна, спазмолітична, протиалергічна дія фітопрепаратів, до складу яких входить екстракти з деревію.

Метою нашої роботи було вивчення гепатопротекторної активності ліофілізованого екстракту деревію майже звичайного (*Achillea submillefolium Klok. Et Krytzka*).

Ефективність ліофілізованих екстрактів оцінювали за вмістом білірубіну, активності амінотрансфераз (АЛТ, АсТ), лужної (ЛФ) і кислої (КФ) фосфатаз сироватки крові, гексена-лового тесті, тимолової проби.

Експериментальні дослідження гепатопротекторного дії ліофілізованих екстрактів деревію проводилися на моделі токсичного гепатиту. Для моделювання гепатиту використовували дихлоретан, який вводили щурам перорально через металевий атравматичний зонд 1 раз на день протягом 4 днів. На п'ятий день експерименту введення токсичного агенту припиняли, після чого тваринам перорально вводили 1 раз на добу екстракт деревію. Щодня протягом часу проведення експерименту всі тварини зважували і оглядали. Як еталон порівняння використовували препарат фламікар, який призначався за тією ж схемою, що і досліджувані зразки. Біохімічні та морфологічні дослідження проводили на 16-й день експерименту.

Отримані біохімічні показники крові тварин свідчили про порушення функції печінки, зокрема, в контрольних групах тварин, які отримували дихлоретан, відзначалося виражене підвищення активності АЛТ ($1,78 \pm 0,24$ од/л) і АсТ ($0,90 \pm 0,11$ од/л). Рівень білірубіну в групі тварин з токсичним гепатитом достовірно підвищився до $6,7 \pm 0,2$ мкмоль/л у порівнянні з групою інтактних тварин. Також спостерігалось підвищення рівня лужної і кислої фосфатази. Різко підвищилася тимолова проба. Ураження печінки і розвиток токсичного гепатиту підтверджувалося зниженням її функціональної активності щодо ферментів, про що свідчило збільшення тривалості гексеналового сну ($44,5 \pm 2,5$ хв.).

При вивченні гепатопротективної дії ліофілізованого екстракту деревію і референт препарату встановлено, що біохімічні показники крові у експериментальних тварин поліпшувалися в порівнянні з тими, що не лікували. При прийомі тваринами екстракту деревію спостерігалось зниження активності трансаміназ у крові тварин з токсичним гепатитом. Крім того, відзначали зниження показників тимолової проби, вмісту білірубіну ($5,1 \pm 0,1$ мкмоль/л) і активності лужної фосфатази ($1,80 \pm 0,04$) в крові.

Призначення ліофілізованого екстракту деревію приводило до відновлення детоксикаційної функції печінки, про що свідчило зниження тривалості гексеналового сну (до $40,0 \pm 1,5$ хв.).

Отримані дані свідчать про гепатопротекторну активності ліофілізованого екстракту деревію майже звичайного, яка співвідносна з дією відомого гепатопротекторного рослинно-го препарату фламікар і можливості використання екстрактів деревію для лікування інфекційних і токсичних уражень гепатобіліарної системи.